

Lastenlinna

Räystäät tippuvat, kevät tekee tuloaan. On vuosi 1941. Kallion Toisella Linjalla vanhat puurakennukset avaavat lautojaan auringolle. Isohkon valkoisen talon eräessä huoneessa ei kuitenkaan ole rauhallista. Korkeassa pinnasängyssä seisoo pieni tyttö ja huutaa ja huutaa ja huutaa. Huudon tarkoitus on vaientaa vieressä seisovat kolme aikuista: hattupäinen rouvashenkilö, sairaanhoitaja ja pieni valkotakkinen mies.

Viisivuotias tyttö olen minä, rouvashenkilö on äitini ja pieni koppakuoriaismies on kuuluisa lääkäri Arvo Ylppö.

- Näkeehän rouva itsekin, ettei tästä tule mitään. Lapsi on huutanut koko yön, eilisestä lähtien, emme mitenkään saa häntä rauhoittumaan. Ei tähän nyt ole kuin yksi ratkaisu. Tyttö jää tänne ja te lähдете takaisin Turkuun. Emme osaa sanoa, kuinka pitkää hoitoa hän tarvitsee, mutta kun hän ikävöi noin kovin, vanhemmat eivät voi käydä häntä tapaamassa. Hänen vointiaan voi tiedustella puhelimitse ja voimme pitää kirjeillä yhteyttä. Rouva voi olla ihan rauhallinen, teemme parhaamme.

- Äiti, älä lähde, äitiitiii, älä jätä!

Äitini halaa minua, lohduttaa ja neuvoa ja lähtee, eihän hän muutakaan voi. Hän on menettänyt jo kolme lasta, kaikki, tämä viimeinen hänen on pakko saada pitää.

Tämä on toinen vierailuni Lastenlinnassa. Ensimmäinen kesti kolme kuukautta ja tapahtui minun ollessani vasta vuoden vanha. Nykyinen lääketiede olisi diagnosoinut vaivan toiminnallisiksi vatsahäiriöiksi ja lähtenyt ehkä etsimään syytä äidin ja lapsen vuorovaikutuksesta, mutta tuon ajan lääkärit työnsivät kurkun kautta mahalaukuun jäykän kumiletkun ja selittivät sairauden liikahappoisuudeksi. Lapsi oksensi kaiken ruokansa, ja kun ei paikallisista lääkäreistä ollut apua, lähdettiin hakemaan parasta: maankuulua Ylppöä.

Äiti oli lähtenyt, minä olin jäänyt korkeaan pinnasänkyyn. Professori oli kai arvellut, että kun kukaan ei kävisi katsomassa, lapsi lakkaisi ikävöimästä. Niin ei kuitenkaan käynyt. Minulla ei ollut kuumetta, pari piirua lämmönnousua, mutta minua ei päästetty ylös sängystä. Muut lapset olivat pihalla leikkimässä, minä makasin tyhjässä huoneessa. En muista, että seuranani olisi ollut yhtäkään hoitajaa, mutta täytyi heitä varmaan joskus olla. Muistan vain ison ikkunan, josta kuului toisten lasten ääniä pihalta, ja seinät, jotka tuntuivat kaatuvan päälleni. Sitten huoneeseen tuotiin toinen tyttö, Mirja, jonka hänenkin täytyi olla vuoteessa. Kulutimme aikaamme kertomalla toisillemme itse keksimiämme kauhutarinoita, jotka yöllä tulivat mukaan uniimme.

Päiviä ja viikkoja kului, mutta paraneminen ei tuntunut edistyvän. En tiedä, oliko ruoka hyvää vai pahaa, mutta en saanut sitä syötyä. Pöydässä vinottain vastapäätä istuva

hoitajatar yrittää työntää sitä lusikalla suuhuni. Avaan kuuliaisena suuni ja nielen, mutta samassa koko annos pulpahtaa oksennuksena takaisin lautaselle.

- Ja taas! Ei kukaan voi tässä koko päivää istua, nyt kyllä syöt, sanoo hoitaja ja alkaa päättäväisesti lusikoida mahalaukkuni lautaselle syöksemää ruokaa takaisin suuhuni.

Äiti ja isä eivät siis saaneet käydä minua tapaamassa, mutta he lähettivät minulle pari kertaa viikossa postikortin, kukan tai kananpojan tai punamekkoisen tytön. Ne olivat viesti siitä, että he edelleen olivat olemassa. Ja sitten joskus minut haettiin puhelimeen ja siellä kuului isän tai äidin ääni. He kysyivät jotain, mutta itkultani en pystynyt puhumaan mitään.

Oli kuitenkin tätäkin vahvempi elämänlanka, napanuora, joka piti yllä yhteyttä elämäni keskiöön: ANNA.

Anna oli vanhempieni hyvä ystävä, osuuskaupan ravintolan tarjoilija, joka talvisodan peruja asui heidän tilavassa asunnossaan. Isä ja äiti eivät saaneet tulla, mutta Anna sai. Hänellä oli kerran viikossa vapaapäivä ja sen hän käytti jyskyttämällä ensin kolme tuntia Helsingin rautatieasemalle, kävelemällä sieltä Kallioon ja sitten taas raitiovaunulla ja junalla takaisin Turkuun. Joka viikko. Lastenlinnassa hän ehti olla luonani puoli tuntia tai tunnin. Varmaan hän toi minulle joka kerta jonkin mieluisan tuliaisien, mutta siitä en muista mitään. Muistan vain Annan istumassa nojatuolissa ja kertomassa jotain, kuulumisia, josta en kuitenkaan kuullut paljon, sillä itkin taas koko hänen vierailunsa ajan.

Kuukausia kului. Varmaan paranemistakin tapahtui, sillä pääsin vähitellen muiden lasten kanssa pihalle. Aikani kului paremmin, osallistuin päivän toimintaan, tein samaa kuin muutkin. Tämä oli nyt se paikka, jossa minä olin ja jossa minun kai kuuluikin olla, ei muuta. En enää ikävöinyt.

Sitten eräänä päivänä pihalle tuli tuttu ja kuitenkin vieras hahmo – äiti! Sota oli alkamassa, Lastenlinna suljettaisiin ja äiti oli tullut hakemaan minut kotiin. En ilahtunut, olin ennemminkin vihainen: juuri kun olin tähän tottunut ja minulla oli melkein hyvä olla, miksi tulit hakemaan minut pois?